

List otwarty do Rady Miasta Katowice

Szanowni Państwo!

Kierując się troską o mieszkańców zarządzanych przez nas budynków uznaliśmy za konieczne wystąpić do Państwa z interwencją w sprawie modyfikacji przyjętych uregulowań dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie miasta Katowice. Podjęte przez Państwo uchwały pozostawiają poza sferą uregulowań znaczną część odpadów komunalnych i ich wytwórców. Nie będzie zatem realizowany podstawowy cel, jakim miało być takie zorganizowanie systemu odbioru i zagospodarowania odpadów, by nie było opłacalne podrzucanie śmieci do ogólnodostępnych pojemników, czy też zaśmiecanie środowiska poprzez wyrzucanie śmieci do pobliskich lasów czy na inne tereny. W przypadku nieruchomości zarządzanych przez spółdzielnie i inne podmioty, przyjęty system znacznie pogarsza istniejące dotąd rozwiązania w zakresie odbierania odpadów komunalnych, a przecież miało być lepiej.

Nasze zarzuty i wniosok o przemyślenie oraz modyfikację zasad zawartych w uchwałach Rady Miasta Katowice w szczególności dotyczą następujących przyjętych w uchwałach rozwiązań:

1. **Niekompletność rozwiązania problemu gospodarowania odpadami w mieście poprzez objęcie systemem tylko lokali mieszkalnych.** Zwracamy uwagę, że w wielu nieruchomościach oprócz lokali mieszkalnych znajdują lokale użytkowe o różnym przeznaczeniu w których wytwarzane są odpady komunalne. Obecnie odpady z tych lokali, tak samo jak odpady z lokali mieszkalnych, zbierane są wspólnie do pojemników usytuowanych na terenach zarządzanych przez spółdzielnie i to niekoniecznie odrębnie dla każdej nieruchomości, nie tylko ze względu na warunki techniczne lub ekonomiczne. Takie zorganizowanie zbierania odpadów nie wynika z czyjejsz złej woli lub braku wyobraźni lecz z faktu, że nie jest możliwa inna organizacja ze względu na istniejącą infrastrukturę i sposób zabudowy. Ze względu na istniejące uwarunkowania nie zawsze jest możliwe (pomijając przy tym aspekt finansowy) zorganizowanie odrębnych miejsc gromadzenia odpadów oddzielnie dla każdej nieruchomości, a zorganizowanie gromadzenia odpadów oddzielnie dla lokali mieszkalnych i oddzielnie dla użytkowych z tej samej nieruchomości jest częstokroć w ogóle nie tylko niemożliwe ale i nieracjonalne. Objecie zatem systemem tylko lokali mieszkalnych jest w naszym przekonaniu dużym nieporozumieniem, nie da się bowiem przebudować miasta pod potrzeby systemu gospodarowania odpadami. Ponadto pozostawienie części odpadów wytwarzanych na terenie zarządzanym przez jednego zarządcę, czy też w jednej nieruchomości – poza systemem prowadzi do zagrożenia, że mieszkańcy zapłacą za odbiór i zagospodarowanie nie tylko swoich odpadów i nie wyeliminuje się zjawiska podrzucania śmieci do ogólnodostępnych pojemników usytuowanych na nieruchomościach mieszkalnych (bo trudno przecież zatrudniać specjalne osoby, które będą pilnowały kto i kiedy składa odpady i czy jest do tego w tym miejscu uprawniony. Pilna i konieczna jest zatem zmiana przyjętych przez Radę uregulowań, a punktem wyjścia dla tych zmian powinien być stan

istniejący, jak dotąd raczej gwarantujący odbiór wszystkich odpadów komunalnych wytwarzanych na terenach zarządzanych przez spółdzielnie za stosowną opłatą wnoszoną przez wszystkich użytkowników lokali, a nie tylko mieszkańców.

2. **Ułomne uregulowania dotyczące odbioru z zarządzanych nieruchomości (terenów stanowiących mienie spółdzielni) takich odpadów komunalnych jak: odpady zielone (w tym liście z drzew), odpady wielkogabarytowe, odpady remontowe (gruz).** W przyjętych przez Państwo uregulowaniach znajdujemy tylko i wyłącznie zapisy mówiące, **że można je bezpłatnie przekazać do Gminnego Punktu Zbierania Odpadów.** Naszym zdaniem jest to niezgodne z art. 6c ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Mimo uchwalonej w naszym odczuciu zbyt wysokiej stawki opłaty, spółdzielnie będą musiały organizować odrębną zbiórkę i transport tych odpadów do punktów zbierania, co generować będzie dla mieszkańców kolejne koszty związane z gospodarką odpadami, a na zarządzanym terenie pojawi się kolejny odbiorca odpadów. Dotychczas z terenów zarządzanych przez spółdzielnie wszystkie odpady komunalne odbierane są w sposób zorganizowany przez jednego usługodawcę – mieszkańcy są przyzwyczajeni do tego, iż w określonych dniach i miejscu mają wystawiać odpady wielkogabarytowe wiedząc gdzie i kiedy dostarczyć gruz poremontowy itp. Utopią jest sądzić, że od 1 lipca br. nagle każdy mieszkaniec na własną rękę będzie dostarczał swoje odpady wielkogabarytowe, gruz czy odpady zielone – do punktów zbierania wyznaczonych przez gminę. W naszym przypadku, jak sądzimy, odpady wielkogabarytowe będą nadal tak jak dotychczas wystawiane przy śmietnikach, a gruz najpewniej znajdzie się na trawnikach. Istnieje również bardzo duże prawdopodobieństwo, że odpady zielone z sąsiadujących lub pobliskich posesji np. domków jednorodzinnych, znajdą się w utrzymywanych przez spółdzielców pojemnikach na odpady zmieszane. Efektem przyjętego rozwiązania jest generowanie dodatkowych kosztów dla zarządców, a co za tym idzie dodatkowych kosztów dla mieszkańców oraz prawdopodobieństwo niekontrolowanego zaśmiecania pobliskich terenów przez właścicieli pomniejszych posesji czy użytkowników lokali niemieszkalnych. Pytanie do Państwa jest następujące: czy na pewno o taki sposób zorganizowania odbioru tych odpadów Radzie Miasta chodziło i czy jesteście Państwo przekonani, że nie nastąpi wskutek Waszych decyzji pogarszanie stanu istniejącego? Kto z Państwa wyjaśni mieszkańcom, że mimo znacznej - w powszechnym odczuciu - podwyżki opłaty w stosunku do aktualnie płaconej – będą musieli ponosić dodatkowe płatności za zbieranie i wywóz tych odpadów, które dotąd były objęte uiszczaną opłatą i że wciąż będzie występowała potencjalna groźba, że do pojemników przeznaczonych do gromadzenia ich odpadów i przez nich faktycznie utrzymywanych inni będą nadal bezkarnie dokładać to wszystko, czego nie odbierze od nich wybrany przez gminę przedsiębiorca.
3. **Wyznaczenie dla selektywnej zbiórki odpadów w zabudowie wielorodzinnej tylko pojemników o pojemności co najmniej 1,5 m³.** Uregulowanie zawarte w § 6 ust. 1 regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta nie uwzględnia faktu, iż

nie we wszystkich nieruchomościach jest możliwe wygospodarowanie miejsca na ustawienie takich pojemników, a niejednokrotnie również nie jest możliwe ich dostarczenie z uwagi na duże gabaryty śmieciarek i ich tonaż. Znaczna część nieruchomości z dawną zabudową wielorodzinną składa się z kamienic z małymi podwórkami i wąskimi oraz niskimi wjazdami do nich. Miejsca do zbierania wszystkich odpadów znajdują się na podwórkach i nie jest możliwe wyznaczenie innych z uwagi na brak dostępnego na te cele terenu. W zarządzanych przez spółdzielnie nieruchomościach znajdują się również osiedla, na których nie ma odpowiednich dróg dojazdowych do budynków, w tym i do miejsc przeznaczonych do gromadzenia odpadów. Dojazd tak dużych i ciężkich pojazdów po odbiór odpadów powodowałby w tych konkretnych przypadkach permanentne niszczenie istniejącej infrastruktury komunikacji pieszojezdnej oraz chodnikowej. Dla tego rodzaju nieruchomości (terenów) winny być przewidziane mniejsze, możliwe do przetoczenia pojemniki, a to winna sankcjonować stosowna uchwała Rady Miasta i warunki przetargowe dla wyboru odbiorcy odpadów.

4. **Jedna stawka opłaty za gospodarowanie odpadami.** Mając na uwadze możliwości jakie daje ustawa o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach uważamy za zdecydowane (a to jest zdanie również mieszkańców w kierowanych do nas pytaniach i sugestiach), że wskazane jest zróżnicowanie stawki opłaty w zależności od rodzaju zabudowy. Stawki opłaty dla zasobu mieszkaniowego będącego w zarządzie spółdzielni mieszkaniowych (a także np. KTBS-u) powinny być niższe z uwagi na gęstość zabudowy (w większości jest to bowiem zabudowa wielorodzinnna – wysokie bloki) i w wielu miejscach bezwzględnie łatwiejszy i szybszy dostęp do miejsc gromadzenia odpadów. Z naszych doświadczeń wynika, że koszty związane z odbiorem odpadów z takich terenów są niższe niż z terenów z niską i rzadką zabudową, dlatego też i opłaty powinny być relatywnie niższe.
5. **Wybór metody ustalania opłaty w stosunku do liczby mieszkańców.** Metoda ta mimo pozornej prostoty powoduje, że właściciele i zarządcy (zwłaszcza ci zarządzający dużymi nieruchomościami lub jak spółdzielnie – wieloma dużymi nieruchomościami) praktycznie ciągle będą zmuszeni do aktualizowania złożonych deklaracji podatkowych. Przy tak zmiennej w czasie wielkości jaką jest liczba osób zamieszkujących w poszczególnych gospodarstwach domowych, przy rozszerzającym się rynku podnajmu lokali osobom trzecim (bez potrzeby opowiadania się w tym względzie komukolwiek) – jest to nieuniknione. Warto zastanowić się czy nakład pracy, jaki będą zmuszeni ponosić składający deklaracje właściciele i zarządcy (nakład pracy niczym nie zrekompensowany) – jest potrzebny z punktu widzenia uporządkowania gospodarki odpadami i czy na pewno ciągle zasypywanie miasta deklaracjami jest dobrym rozwiązaniem (i dobrze służy ochronie środowiska). Ustawodawca umożliwił zastosowanie innych metod. Naszym zdaniem znacznie lepszą, choć daleką od ideału metodą byłoby ustalanie opłaty w stosunku do ilości wody zużytej w danej nieruchomości według wskazań głównego wodomierza albo też do powierzchni użytkowej lokalu powiązanej z tzw. normatywnem

zamieszkiwania przez określoną ilość osób. Tego typu metody przyjęły w swoich uregulowaniach niektóre gminy. Przyjęcie za podstawę naliczenia opłaty ilości zużytej w danej nieruchomości wody (takie rozwiązanie przyjęła np. gmina w Bielsku–Białej) w znaczny sposób ułatwia czynności związane z naliczaniem i rozliczaniem opłaty, a ponadto umożliwia zarządcom samodzielne rozliczenie kosztów (skutków tak określonej opłaty) gospodarowania odpadami w mieście na wszystkie znajdujące się w nieruchomościach lokale bez względu na ich rodzaj (nie tylko mieszkaniowe). Przy przyjęciu za podstawę rozliczeń powierzchni lokalu – wskazane byłoby uwzględnienie zróżnicowania stawki opłaty w zależności od wielkości lokali w ramach określenia granicznych powierzchni i ich przyporządkowania jako np. typu lokalu, przyjmując limity powierzchni określone w ustawie o dodatkach mieszkaniowych.

6. Ustalenie sztywnych normatywów dotyczących ilości pojemników na odpady komunalne zmieszane.

Ze względu na duże rozbieżności pomiędzy faktyczną objętością istniejących pojemników na odpady komunalne, a objętością wyliczoną na podstawie odpowiednich zapisów Uchwał nr XXX/684/12, XXX/67512 Rady Miasta Katowice należy bardziej elastycznie określić zapis § 12.1 pkt 3) Uchwały nr XXX/685/12 Rady Miasta umożliwiając zachowanie dotychczasowej częstotliwości wywozu odpadów i objętości istniejących pojemników. Rygorystyczne przestrzeganie przytoczonego zapisu może powodować zbyteczne koszty, zarówno po stronie właścicieli nieruchomości, jak i firmy odbierającej odpady komunalne.

7. Zarządcy zobowiązani zostali do wnoszenia opłat za wszystkich mieszkańców bez względu na to czy mieszkańcy ci wnieśli należną opłatę czy też nie.

Opłata za wywóz odpadów komunalnych ustawowo nałożona jest na każdego mieszkańca – ma więc w zasadzie charakter podatku. W związku z tym rola zarządcy nieruchomości takiego jakim jest spółdzielnia mieszkaniowa w zakresie poboru i odprowadzenia tej opłaty, jest tożsama z rolą np. inkasenta w zakresie poboru i odprowadzania podatku rolnego. Inkasent nie ustala wysokości zobowiązania, a jedynie pobiera i odprowadza zobowiązanie w wysokości ustalonej przez organ, a gdy nie może pobrać i odprowadzić to informuje o tym organ, gdyż sam nie ma żadnych uprawnień władczych wobec podatnika. Wobec tego spółdzielnie deklarują, że będą pobierać w/w opłaty i je odprowadzać we wszystkich tych przypadkach, w których lokatorzy będą ją uiszczać. Na marginesie pragniemy podkreślić, że inkasent nie działa charytatywnie ponieważ otrzymuje prowizję od pobranych i odprowadzonych kwot, tym niemniej pozostawiamy kwestię wynagrodzenia prowizyjnego do ewentualnych negocjacji w przyszłości. Jednak w sytuacji, gdy mieszkaniec nie będzie wnosił tej opłaty spółdzielnie ograniczą się jedynie do poinformowania Urzędu Miasta o tym fakcie, pozostawiając ewentualną egzekucję organowi podatkowemu tj. Miastu Katowice, gdyż spółdzielnie ani nie są władne prowadzić postępowań egzekucyjnych w tym zakresie, ani też nie widzą podstaw do tego, by miały kredytować niepłacących mieszkańców – zarządzanych przez

nią nieruchomości w zakresie ich zobowiązań podatkowych wobec miasta. Ponadto takie kredytowanie – przy gospodarce spółdzielczej opartej na zasadzie non profit stwarzałoby konieczność, choćby przejściowego, przerwania skutków takiego postępowania na mieszkańców płacących terminowo .

8. **Brak szczegółowej kalkulacji stawki opłaty za gospodarowanie odpadami.** Zamieszczona na stronie Urzędu Miasta Katowice kalkulacja stawki opłaty jest tak ogólna, że nikt z nas ani z mieszkańców nie jest w stanie nawet się domyślić skąd się biorą poszczególne pozycje kosztowe. Jak mamy realizując w imieniu Urzędu Miasta obowiązek inkasa wyjaśniać pytającym o to mieszkańcom dlaczego opłata od 1 lipca ma wynosić właśnie tyle? Prosimy zgodnie z zasadą partnerstwa o przedstawienie bardziej szczegółowej kalkulacji z objaśnieniami w jaki sposób i na podstawie jakich danych zostały skalkulowane poszczególne pozycje kosztowe, by nasze odpowiedzi były rzetelne i by gminni urzędnicy nie mogli nam zarzucić złej woli czy dezinformacyjnej manipulacji.
9. **Zbyt ogólna i ograniczona akcja informacyjna kierowana do mieszkańców.** Czytając informacje dotyczące nowego systemu gospodarowania odpadami w mieście można dowiedzieć się głównie o tym, o czym informują wszystkie media. Zbyt mało jest informacji na temat tego, do czego powinni się przygotować w związku z przyjętymi przez Radę Miasta uregulowaniami mieszkańcy miasta Katowic. Zwłaszcza brakuje szczegółowej informacji, które odpady będą zbierane selektywnie oraz jakie konkretnie odpady mieszkańcy powinni zbierać selektywnie, by nie było problemu z ustaleniem do jakiego pojemnika należało je włożyć. Samo określenie koloru pojemnika i jego przeznaczenia jest niewystarczające. Konieczne jest szczegółowe wymienienie co do którego pojemnika można wrzucić, a czego wrzucać się tam nie powinno. Ponadto informacje te wymagają znacznie szerszego rozpropagowania niż tylko umieszczenie ich na stronie internetowej – ponieważ nie jest to jeszcze powszechna i obowiązkowa droga komunikacji społecznej.

Mając powyższe na uwadze oczekujemy na pilne przeanalizowanie wskazanych wątpliwości i pytań i podjęcie prac nad zmianą przyjętych uregulowań. Służymy naszą pomocą na każdym etapie prac, bowiem nie wyobrażamy sobie, by taki sposób zorganizowania odbierania odpadów z zarządzanych nieruchomości, jaki wynika z aktualnie przyjętych przez Państwo uregulowań miał się ostać. Jak próbowaliśmy tutaj wykazać istnieje potrzeba, i jest jeszcze po temu pora, by przyjęty system poprawić, bowiem brak zmian znacznie pogorszy stan istniejący jaki mamy obecnie, co przy wzroście dotychczasowej opłaty spowodować może uzasadniony wzrost krytycznych uwag i niezadowolenia mieszkańców, a przecież chodzi o to by było lepiej nie gorzej.

Katowice 29.03.2013r.

KATOWICKIE SPÓŁDZIELNIE MIESZKANIOWE